

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะ
การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*
DEVELOPING A SYSTEMIC LEARNING PROCESS COMBINED WITH A SET OF
EXERCISES TO ENHANCE READING, ANALYTICAL THINKING, AND WRITING
SKILLS IN THAI FOR FIRST-GRADE STUDENTS

ศุภมาส นุ่นสกุล*, ธนเทพ นำนพรวัฒนากุล, จุติพร อัสวโสวรรณ

Supamart Nunsakun*, Thanathep Nampornwatanakul, Jutiporn Assawasowan

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: ebolachocola152@gmail.com

*Tel: 082-287-6988

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหัวสะพานมิตรภาพที่ 217 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 32 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า IOC 0.86 2) แบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย มีค่า IOC 0.84 3) ชุดแบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย มีค่า IOC 0.98 4) แบบประเมินความพึงพอใจ มีค่า IOC 0.78 สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ และ 3) ผลผลิต 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก (5-Step Systematic Learning Model) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นกระบวนการตั้งคำถาม 2) ขั้นสำรวจและอ่านสร้างความเข้าใจ 3) ขั้นคิดวิเคราะห์และเจาะลึก 4) ขั้นถ่ายทอดและฝึกทักษะการเขียน และ 5) ขั้นสรุปและสะท้อนคิด ผลการทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองนำร่อง (Tryout) จำนวน 30 คน ได้ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 90.6/92.57 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด และประเมินประสิทธิผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก พบว่า ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.45)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงระบบ, ชุดแบบฝึก, ทักษะการอ่าน, การคิดวิเคราะห์, การเขียนภาษาไทย

Abstract

This research aimed to develop a systematic learning management process integrated with a set of exercises to enhance Thai reading, analytical thinking, and writing skills among Grade 1 students at Ban Hua Saphan Mittraphap 217 School, under the Surat Thani Primary Educational

Service Area Office 3. The participants consisted of 32 students selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) lesson plans, with an IOC of 0.86; 2) an assessment of Thai reading, analytical thinking, and writing skills, with an IOC of 0.84; 3) a set of exercises for developing Thai reading, analytical thinking, and writing skills, with an IOC of 0.98; and 4) a satisfaction questionnaire, with an IOC of 0.78. The data were analyzed using the mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The findings revealed that: 1) the systematic learning management process consisted of three components: input, process, and output; 2) the systematic learning management process integrated with a set of exercises, namely the 5-Step Systematic Learning Model, consisted of five steps: 1) questioning, 2) exploring and reading for comprehension, 3) analytical and in-depth thinking, 4) communicating and practicing writing skills, and 5) summarizing and reflecting. The tryout with a pilot group of 30 students yielded an efficiency (E1/E2) of 90.60/92.57, which was higher than the established criterion of 80/80. The evaluation of the effectiveness of the systematic learning management process integrated with the set of exercises showed that the students' Thai reading, analytical thinking, and writing skills after learning were significantly higher than before learning at the .05 level. Furthermore, the students' overall satisfaction with the systematic learning management process integrated with the set of exercises was at the highest level (Mean = 4.71, S.D. = 0.45).

Keywords: Systematic Learning Management, Exercise Package, Reading Skills, Analytical Thinking, Thai Writing Skills

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยทักษะสำคัญที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ได้แก่ 3R × 8C ซึ่งประกอบด้วย 3R คือ Reading (การอ่าน) Writing (การเขียน) และ Arithmetic (การคำนวณ) และ 8C ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) การสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding) ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) การสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และคุณธรรม จริยธรรม ความเมตตา กรุณา และระเบียบวินัย (Compassion) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนอย่างเป็นระบบ โดยสาระการอ่านมุ่งให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน ตอบคำถาม เล่าเรื่องย่อ คาดคะเนเหตุการณ์ และมีนิสัยรักการอ่าน ส่วนสาระการเขียนมุ่งให้ผู้เรียนสามารถคัดลายมือ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อย่างไรก็ตาม สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันพบว่า นักเรียนจำนวนมากยังอ่านไม่คล่อง สะกดคำไม่ถูกต้อง และขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ส่งผลให้ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้และนำไปใช้ในการเรียนรู้ศาสตร์อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อุษณีย์ อนุรุทธวิงศ์ กล่าวว่า ปัญหาด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนของเด็กไทยเกิดจากหลายปัจจัย เช่น การขาดการ

ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การใช้สื่อเทคโนโลยีมากขึ้น และการจัดการเรียนการสอนที่ไม่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานทางภาษาและการคิด (อุษณีย์ อนุรุทธวิธวงศ์, 2551)

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและรูปแบบการสอนรวมถึงแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังกล่าวข้างต้น จากการทดสอบการอ่านออกเสียงและการเขียนคำเป็นรายบุคคล ดังจะเห็นได้จากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยประเมินในด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง เพื่อที่สถานศึกษาสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการวินิจฉัยนักเรียน สู่การแก้ไขและพัฒนาได้ตรงประเด็น และช่วยกันเสริมสร้างพื้นฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนให้เข้มแข็ง จนเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นถัดไปได้เป็นอย่างดี แต่ปัจจุบันพบว่าปัญหาการอ่านส่งผลต่อการประเมินผลด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยในหลายระดับชั้น ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการประเมินก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะผลการประเมินในแต่ละปียังมีผลการประเมินระดับปรับปรุง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียนในหลายรูปแบบ ทั้งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การใช้แบบฝึกทักษะ การใช้แผนผังความคิด การใช้เทคนิคการตั้งคำถาม และการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าสามารถช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาทักษะด้านใดด้านหนึ่ง หรือใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกับเครื่องมือเพียงบางประเภท และยังพบว่าการศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงระบบมาบูรณาการร่วมกับชุดแบบฝึกที่ออกแบบให้สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยอย่างเป็นองค์รวมยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน กระบวนการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ การถ่ายทอดความรู้ ไปจนถึงการสรุปและสะท้อนผลการเรียนรู้ ดังนั้นจึงเกิดเป็นช่องว่างขององค์ความรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ควรได้รับการศึกษาและพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และสามารถส่งเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักในความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้ศึกษาหาวิธีการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เหมาะสมตามวัยจึงมีความสนใจที่จะจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสังเคราะห์เอกสาร ซึ่งผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้น ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เอกสาร (Documentary Synthesis) พร้อมทั้งแจกแจงความถี่ขององค์ประกอบที่พบ เพื่อนำไปกำหนดองค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ 1 คน

วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติและความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึกตามแนวคิด ADDIE Model และสังเคราะห์เป็น 5-Step Systematic Learning Model 5 ขั้นตอน ได้แก่ กระบวนการตั้งคำถาม สำรวจและอ่าน สร้างความเข้าใจ คิดวิเคราะห์และเจาะลึก ถ่ายทอดและฝึกทักษะการเขียน และสรุปและสะท้อนคิด พร้อมทั้งพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC=0.86 จากผู้เชี่ยวชาญ ชุดแบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC=0.82 จากผู้เชี่ยวชาญ ทักษะแบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC=0.84 จากผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC =0.78 จากผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบและเครื่องมือวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบ้านหัวสะพานมิตรภาพที่ 217 จำนวน 32 คน การเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหัวสะพานมิตรภาพที่ 217 เนื่องจากผู้วิจัยสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และติดตามพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง ผลที่ได้จากการวิจัยจึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเป็นแนวทางสำหรับครูในการส่งเสริมทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบ แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดแบบฝึก แบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการวิจัยตามแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) โดยทดสอบก่อนเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเป็นเวลา 20 ชั่วโมง ทดสอบหลังเรียน และเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 80/80 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ t-test for Dependent Samples รวมทั้งวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบ เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าประกอบด้วย 1.ตัวป้อนหรือข้อมูลนำเข้า 2.กระบวนการดำเนินงาน 3.ผลผลิตหรือผลลัพธ์

2. ผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก 5-Step Systematic Learning Model 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ใช้กระบวนการตั้งคำถาม : โดยใช้ภาพ หรือวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ และมีส่วนร่วมในการเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและอ่านสร้างความเข้าใจ: เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนโดยรวมจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน

1. ฟังเรื่องจากครู : ผู้สอนอ่านเรื่องให้ผู้เรียนฟัง และมีการสนทนาระหว่างที่อ่านเรื่องเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการฟัง

2. หนูเล่าบ้างสิ : ให้ผู้เรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ สนทนา อภิปราย เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้สอนเขียนเรื่องเล่าที่ผู้เรียนบอกลงบนกระดาน

3. อ่านเรื่องเล่า : ผู้สอนอธิบายหลักการอ่านคำ ประโยค ข้อความ เรื่องที่อ่าน และให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำ ประโยค ข้อความ เรื่องที่อ่านบนกระดาน

4. เขียนเรื่องสื่อความหมาย : การเขียนเรื่องร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่านได้ เพื่อให้นักเรียนสื่อความหมายภาษาพูดเป็นภาษาเขียน โดยให้ผู้เรียนวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันโดยทำเป็นหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นที่ 3 ขั้นคิดวิเคราะห์และเจาะลึก : ครูใช้คำถามกระตุ้นการคิด และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สำรวจวิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น การเรียงลำดับเหตุการณ์ การจับคู่ภาพกับข้อความ การเล่นเกมบทบาทสมมติ และการอภิปรายอย่างง่าย

ขั้นที่ 4 ขั้นถ่ายทอดและฝึกทักษะการเขียน : พัฒนาทักษะการเขียนโดยต่อยอดจากการอ่านและการคิด

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและสะท้อนคิด : ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้

ผู้เรียนแสดงผลงาน อ่านผลงาน หรือเล่าประสบการณ์จากการเรียนรู้ และสะท้อนความรู้สึกของตนเอง

ผลการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก (E1/E2) โดยการทดลองกับนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองไม้แดง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 30 คน ได้ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2)

ตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก (E1/E2)

บันทึกคะแนนจากการใช้กระบวนการจัดเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	E1						E2			
	1	2	3	4	5	รวม	ทักษะการอ่าน	ทักษะการคิดวิเคราะห์	ทักษะการเขียน	หลังเรียน
1	9	9	9	9	9	45	8	8	9	25
2	9	9	9	9	9	45	9	9	9	27
3	8	9	9	9	9	44	10	8	10	28
4	9	9	9	8	9	44	10	10	8	28
5	9	9	9	9	9	45	10	9	8	27
6	8	9	9	9	9	44	10	8	10	28
7	10	9	9	9	9	46	10	10	10	30
8	9	9	9	9	9	45	10	10	10	30
9	9	9	9	9	9	45	10	9	9	28
10	10	9	9	9	9	46	9	9	8	26
11	9	9	9	9	9	45	9	9	9	27
12	9	9	9	9	9	45	10	9	9	28
13	9	9	9	9	9	45	10	10	9	29
14	10	9	9	9	9	46	10	10	8	28
15	9	9	9	9	9	45	9	10	8	27
16	8	9	9	9	9	44	8	9	9	26
17	10	10	9	9	9	47	10	10	9	29
18	9	9	9	9	9	45	10	10	8	28
19	9	9	9	9	10	46	10	10	9	29

ตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก (E1/E2) (ต่อ)
บันทึกคะแนนจากการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์
และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	E1						E2			
	1	2	3	4	5	รวม	ทักษะการอ่าน	ทักษะการคิดวิเคราะห์	ทักษะการเขียน	หลังเรียน
20	9	9	9	9	10	46	9	9	10	28
21	9	9	9	9	9	45	9	9	9	27
22	9	9	9	9	10	46	8	9	9	26
23	9	9	9	9	10	46	9	9	10	28
24	10	9	9	9	9	46	9	9	9	27
25	9	9	9	9	9	45	9	9	10	28
26	10	10	9	9	9	47	10	9	9	28
27	9	9	9	9	9	45	10	10	9	29
28	9	9	9	9	10	46	9	9	9	27
29	9	9	9	9	9	45	9	9	10	28
30	9	9	9	9	9	45	9	10	10	29
รวม	273	272	270	269	275	1359				833
ร้อยละ	91.00	90.67	90.00	89.66	91.67	90.60				92.57
E1 = $45.30 \times 100/50 = 90.60$										
E2 = 92.57										

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองไม้แดง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 30 คน ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 90.6/92.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.1 ผลการเปรียบเทียบการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนโดยการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนโดยการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	Σd	t	p
ก่อนเรียน	32	30	21.38	1.75	221	18.38	0.000
หลังเรียน	32	30	28.28	1.08			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหัวสะพานมิตรภาพที่ 217 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยก่อนเรียนได้ ($\bar{x}$ = 21.38,

S.D. = 1.75) ค่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยหลังเรียนได้ ($\bar{X}$ = 28.28, S.D. = 1.08) ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจ			
1. บรรยายากของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.63	0.49	มากที่สุด
2. ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน	4.66	0.48	มากที่สุด
3. เนื้อเรื่องตรงกับความสนใจ ความต้องการของนักเรียน	4.78	0.42	มากที่สุด
ด้านความรู้สึกและอารมณ์			
4. นิทานน่าสนใจ รูปภาพมีสีสันสวยงาม	4.81	0.40	มากที่สุด
5. ครูให้การเสริมแรงโดยการให้รางวัลแก่กลุ่มที่ทำกิจกรรมสำเร็จ	4.66	0.48	มากที่สุด
6. การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.63	0.49	มากที่สุด
ด้านพฤติกรรมหรือการตอบสนอง			
7. กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ทำให้ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.69	0.47	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและกล้าแสดงออก	4.82	0.39	มากที่สุด
9. รูปแบบของการประเมินทักษะมีความเหมาะสม	4.72	0.46	มากที่สุด
10. ความเหมาะสมของใบงาน	4.78	0.42	มากที่สุด
รวม	4.71	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก คือกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและกล้าแสดงออก ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.39)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาวិเคราะห์ และสังเคราะห์ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย พบว่าองค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมแบบฝึก ประกอบด้วย 1.ตัวป้อนหรือข้อมูลนำเข้า 2.กระบวนการดำเนินงาน 3.ผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการสอนของทิสนา แคมมณี ซึ่งประกอบด้วยตัวป้อน กระบวนการกลไกควบคุม และผลผลิต (ทิสนา แคมมณี, 2554) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดของสุวิทย์ มูลคำ ที่เกี่ยวข้อง และปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของการวิจัย จึงกำหนดองค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก (สุวิทย์ มูลคำ, 2547)

2. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้

เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การตั้งคำถาม ใช้ภาพหรือวิดีโอเพื่อกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ขั้นที่ 2 การสำรวจและอ่านสร้างความเข้าใจ โดยจัดกิจกรรมฟัง พูด อ่าน และเขียน ผ่านการฟังเรื่องจากครู การเล่าเรื่องย้อนกลับ การฝึกอ่าน และการเขียนสื่อความหมายร่วมกัน ขั้นที่ 3 การคิดวิเคราะห์และเจาะลึก ใช้คำถามและกิจกรรม เช่น การเรียงลำดับเหตุการณ์ การจับคู่ภาพกับข้อความ บทบาทสมมติ และการอภิปราย เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ขั้นที่ 4 การถ่ายทอดและฝึกทักษะการเขียนมุ่งพัฒนาการเขียนโดยต่อยอดจากการอ่านและการคิด และ ขั้นที่ 5 การสรุปและสะท้อนคิด โดยครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียน นำเสนอผลงาน และสะท้อนผลการเรียนรู้ พร้อมประเมินทักษะจากชุดแบบฝึกและแบบประเมินหลังเรียน ผลการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึกพบว่า มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 90.60/92.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ จุไรภรณ์ จันทรจิตตะการ ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อเสริมการอ่านรู้เรื่อง และสื่อสารได้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อเสริมการอ่านรู้เรื่อง และสื่อสารได้มี 6 องค์ประกอบดังนี้ 1.1) ทฤษฎีหลักการ แนวคิดของรูปแบบ 1.2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 1.3) เนื้อหาตามหลักสูตร 1.4) ขั้นตอนการเรียนการสอน 1.5) เทคนิคการสอน และ 1.6) การวัดและประเมินผลกลยุทธ์การเรียนการสอนได้จากการสังเคราะห์มี 4 กลยุทธ์ คือ 1) สร้างสรรค์ทางปัญญา 2) สร้างเสริมทักษะการสื่อสาร 3) สร้างทีมสัมพันธ์ และ 4) สร้างองค์ความรู้ โดยผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมระดับมากที่สุดขั้นตอนการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อเสริมการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้มี 9 ขั้นตอน คือ 1) ทบทวนความรู้เดิม 2) กระตุ้นให้เกิดความสนใจ 3) การแสวงหาความรู้ใหม่ 4) การพูด 5) การเขียน 6) แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 7) สรุปความรู้ที่ได้รับ 8) ประยุกต์ใช้ความรู้ 9) การประเมินผลการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบกลยุทธ์และขั้นตอนการเรียนการสอนภาษาไทย ได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและผู้เชี่ยวชาญให้การรับรอง 2 รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อเสริมการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) ทฤษฎี หลักการ แนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาตามหลักสูตร 4) กลยุทธ์การเรียนการสอน 5) ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบ 6) เทคนิคการสอน และ 7) การวัดและประเมินผล ขั้นตอนการเรียนการสอนภาษาไทย แบบแคร์ (CARE Model) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (จุไรภรณ์ จันทรจิตตะการ, 2562)

3. ผลการประสิทธิผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบ เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.1 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย พบว่า ผลการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึกสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ นภาพิณ แสนสามารถ ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับการอ่านการเขียนแบบแจกลูกสะกดคำเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการเขียน การคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการอ่านการเขียนแบบแจกลูกสะกดคำ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.59 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 59 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทักษะการอ่านและการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วย แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย โดยใช้การ

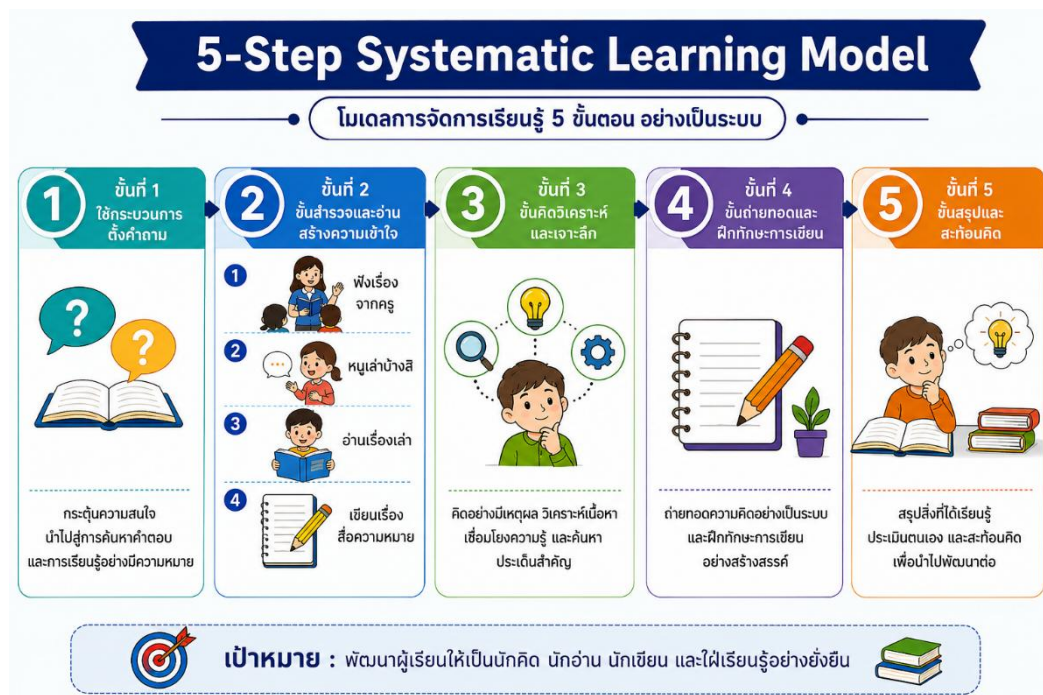
เรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการอ่านการเขียนแบบแจกลูกสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการอ่านการเขียนแบบ แจกลูกสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วย แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการอ่านการเขียนแบบ แจกลูกสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการอ่านและการเขียน การคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความใฝ่เรียนรู้แตกต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) หลังได้รับการสอนด้วยแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการอ่านการเขียนแบบแจกลูกสะกดคำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 (นภาพิณู แสนสามารถ, 2562) และสอดคล้องกับ Garcia, C. A. ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน เขียนสะกดคำจากรูปแบบ การสอนสะกดคำ 2 รูปแบบ คือ การสอนสะกดคำแบบให้นักเรียนฝึกเองกับการสะกด คำตามหนังสือ โดยครูแต่ละกลุ่มจะสอนโดยใช้โปรแกรมการสอนอ่านเหมือนกัน และการสอนเขียนทุกวันตามเวลา ที่กำหนดไว้ การสอบใช้การสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการศึกษาพบว่า การสอนสะกดคำแบบให้ นักเรียนฝึก เองมีผลดีว่าการสอนสะกดคำตามตำราในด้านการอ่านคำศัพท์และการวิเคราะห์คำศัพท์ นักเรียนทั้งสองกลุ่มมี ความแตกต่างกันในเรื่องจำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในระดับที่สูงกว่าประถมหนึ่ง ความยาว ของประโยคและจำนวน หน่วยคำนอกจากนี้นักเรียนสะกดคำโดยนักเรียนคิดเอง มีการอ่านทบทวน การเขียนคำ วิเคราะห์คำที่ใช้ ตลอดจน มีการช่วยเหลือหรือซักถามเพื่อน เพื่อช่วยในการสะกดคำบ่อยครั้งมากกว่านักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง และนักเรียนที่ เรียนสะกดคำจากตำราใช้พจนานุกรมบ่อยครั้ง มากกว่านักเรียนอีกกลุ่ม (Garcia, C. A., 1998)

3.2 จากผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ต่อ กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ เชิงระบบเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับพอใจมาก โดยกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และกล้าแสดงออกมากที่สุดซึ่งสอดคล้อง กับ เพ็ญพักตร์ ทดลา ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบ แบบฝึกทักษะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 80.94/81.46 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 2) ดัชนีประสิทธิผลของการวัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.6931 หรือร้อยละ 69.31 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค STAD ประกอบแบบ ฝึกทักษะโดยรวมอยู่ในระดับมาก (เพ็ญพักตร์ ทดลา, 2559) และสอดคล้องกับ Assaraf, O. B. Z. & Orion, N. ทำการศึกษา การพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบในบริบท ของการศึกษาระบบโลก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประมาณ 50 คนจากสองห้องที่แตกต่างกันของโรงเรียนมัธยมต้นในเขตเมือง ของอิสราเอล ที่ศึกษาหลักสูตรตาม ระบบโลกที่เน้นเรื่องวัฏจักรของน้ำ โดยการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ผ่านแผนการสอนที่พัฒนาขึ้นชื่อว่า “The Blue Planet” มุ่งเน้นให้เห็นระบบของ น้ำ ภายในระบบโลกบนการจัดจำแนกวัฏจักรของน้ำโดยประกอบด้วยอยู่ห้องปฏิบัติการ 45 ชั่วโมง และ กิจกรรม การเรียนรู้นอกสถานที่แบบสืบเสาะหาความรู้ โดยกิจกรรมเหล่านี้ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อ ช่วยให้นักเรียนได้รับ ความคิดเชิงระบบในบริบทของวัฏจักรของน้ำ พบว่า มีนักเรียนความสามารถใน การคิดเชิงระบบในระดับเริ่มต้น

เพียงเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่มีการพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบอย่างมีนัยสำคัญ และหนึ่งในสามของนักเรียนไปสามารถพัฒนาไปถึงระดับสูงสุดของการคิดเชิงระบบในเรื่องของวัฏจักรน้ำ พบปัจจัยหลักสองประการที่เป็นที่มาของการพัฒนาที่แตกต่างกันของนักเรียนที่มีความสามารถทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคน และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบูรณาการความรู้ ระหว่างการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทั้งในและนอกอาคาร (Assaraf, O. B. Z. & Orion, N., 2005)

องค์ความรู้ใหม่

กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก (5-Step Systematic Learning Model)

จากภาพที่ 1 อธิบายรายละเอียดของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก (5-Step Systematic Learning Model) ประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้กระบวนการตั้งคำถาม : โดยใช้ภาพ หรือวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ และมีส่วนร่วมในการเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและอ่านสร้างความเข้าใจ: เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนโดยรวมจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน

1. ฟังเรื่องจากครู : ผู้สอนอ่านเรื่องให้ผู้เรียนฟัง และมีการสนทนาระหว่างที่อ่านเรื่องเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการฟัง

2. หนูเล่าบ้างสิ : ให้ผู้เรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ สนทนา อภิปราย เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้สอนเขียนเรื่องเล่าที่ผู้เรียนบอกลงบนกระดาน

3. อ่านเรื่องเล่า : ผู้สอนอธิบายหลักการอ่านคำ ประโยค ข้อความ เรื่องที่อ่าน และให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำ ประโยค ข้อความ เรื่องที่อ่านบนกระดาน

4. เขียนเรื่องสื่อความหมาย : การเขียนเรื่องร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่านได้ เพื่อให้นักเรียนสื่อความหมายภาษาพูดเป็นภาษาเขียน โดยให้ผู้เรียนวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันโดยทำเป็นหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นที่ 3 ขั้นคิดวิเคราะห์และเจาะลึก : ครูใช้คำถามกระตุ้นการคิด และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สำรวจวิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น การเรียงลำดับเหตุการณ์ การจับคู่ภาพกับข้อความ การเล่นเกมบทบาทสมมติ และการอภิปรายอย่างง่าย

ขั้นที่ 4 ขั้นถ่ายทอดและฝึกทักษะการเขียน : พัฒนาทักษะการเขียนโดยต่อยอดจากการอ่านและการคิด

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและสะท้อนคิด : ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงผลงาน อ่านผลงาน หรือเล่าประสบการณ์จากการเรียนรู้ และสะท้อนความรู้สึกละเอียดของตนเอง

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า 1) องค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบ ประกอบด้วย 1.ตัวป้อนหรือข้อมูลนำเข้า 2.กระบวนการดำเนินงาน 3.ผลผลิตหรือผลลัพธ์ 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก พบว่า (5-Step Systematic Learning Model) ประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ใช้กระบวนการตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและอ่านสร้างความเข้าใจ ขั้นที่ 3 ขั้นคิดวิเคราะห์และเจาะลึก ขั้นที่ 4 ขั้นถ่ายทอดและฝึกทักษะการเขียน ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและสะท้อนคิด ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 90.6/92.57 3) ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนก่อนเรียนได้ ($\bar{X} = 21.38$, S.D. = 1.75) ค่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยหลังเรียนได้ ($\bar{X} = 28.28$, S.D. = 1.08) และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบร่วมกับชุดแบบฝึก ในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ 1) ครูผู้สอนควรนำกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านพัฒนาการทางภาษาและพื้นฐานการเรียนรู้ ทั้งนี้ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่นเกม การใช้อุปกรณ์ประกอบ และเกมการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนอย่างเหมาะสมกับวัย 2) ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบอย่างเข้าใจ และเตรียมความพร้อมในด้านแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นลำดับขั้นและต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาการนำเทคโนโลยีหรือสื่อดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงระบบ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ควรพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีความหลากหลายครอบคลุม และเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้สามารถประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนได้อย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- จุไรพันธ์ จันทรจิตตะการ. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างเสริมการอ่านรู้เรื่อง และสื่อสารได้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารมหาจุฬานาครทรรศ, 6(6), 2712-2727.
- ทีศนา แคมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพัญญ์ แสนสามารถ. (2562). การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการอ่านการเขียนแบบแจกลูกสะกดคำ เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการเขียน การคิด วิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เพ็ญพักตร์ ทดลา. (2559). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้การเรียนรู้เทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- อุษณีย์ อนุรุทธวิงศ์. (2551). สร้างเด็กให้เป็นอัจฉริยะ เล่ม 8: พัฒนาการคิด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Assaraf, O. B. Z. & Orion, N. (2005). Development of system thinking skills in the context of earth system education. *Journal of Research in Science Teaching*, 42(5), 518-560.
- Garcia, C. A. (1998). The effect of two types of spelling instruction on first-grade reading, writing, and spelling achievement. *Dissertation Abstracts International*, 58(9), 3459-A.